

GROTE OF ST. NICOLAASKERK

Protestantse gemeente Muiden

‘een nieuw begin’

Zondag 11 december 2011 Derde zondag van Advent
zondag gaudete (Verblijdt u!; kleur: roze)

EERSTE LEZING Jesaja 65, 17-25

TWEEDE LEZING Johannes 1, 1-12

PREEK: ‘Een nieuw begin’

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, het is al de derde zondag van Advent, de levensboom uit de tuin van Cor en Gerrie vd Bosch staat al opgetuigd hier in het koor, misschien heeft u in uw eigen huis ook al kerstopstellingen, denkt u al na over het versturen van kerstkaarten of bent u daar al mee klaar. Of bent u helemaal niet in de stemming, ziet u er tegenop. Denkt u wellicht: was het maar 2 januari, voorbij, overslaan dit jaar. Waarom zou ik mijn kamer versieren, kaarsen aansteken?

Ik zou tegen dat alles een vraag in willen brengen: wat verwachten we eigenlijk. Verwachten we wel wat, ik bedoel: verwachten we iets anders, iets beters? Dat is toch waarom we in de kerk komen: om van iets anders te horen. Dat er iets aanstaande is, iets komende, want dat wordt gezegd met dat woord advent, eigenlijk adventus de nadering, of aankomst. Advent, kort gezegd: Hij komt. Weet u, ik denk dat dat het meest bemoedigende en het meest wezenlijke is in het geloof. De belofte dat Hij komt, dus niet eens allereerste dat wij op weg zijn, of dat wij iets moeten, zelfs niet dat wij moeten geloven; moeten is er al helemaal niet bij, maar dat de kern is, dat wij worden ònt-moet, dat Hij komende is, dat Hij ons wil ontmoeten, Hij, of Zij, het Koninkrijk, dat dat komt, dat dat moge komen. Dat is ons gebed, een gebed van verwachting, wij hebben een geloof van verwachting, En dat speelde door mijn hoofd toen ik zocht naar een titel voor Advent en Kerst van dit jaar. Hoe moet je dat uitdrukken, dacht ik, wat verwachten wij. Ik heb het dus zo bedacht, zo geformuleerd: een nieuw begin.

En toen ik dat eenmaal op papier had gezet, zag ik het ineens overal staan: overal werd gewag gemaakt van ‘een nieuw begin’. Gisteren nog, ik zeg het als voorbeeld: bondskanselier Angela Merkel in Dabblad Trouw geciteerd: de financiële crisis zag zij als een kans zag voor een nieuw begin. Nou weten allemaal wel waar dat over gaat, en we hebben allemaal onze gedachten erover. Sommigen zullen misschien tevreden zijn, anderen sceptisch, maar wie van ons zou dat gesloten akkoord als een werkelijk nieuw begin betitelen?

De vraag is natuurlijk, of een nieuw begin echt mogelijk is. Als je flink de fout in bent gegaan, kan dat soms je hele leven achtervolgen. Je komt er niet los van. En als je jezelf er al niet aan herinnert en je ermee pijnigt, dan is het de omgeving vaak wel, die je er keer op keer aan herinnert dat je een verleden hebt (zo heet dat). Momenteel worden in de Kamer en daarbuiten initiatieven genomen die het stigma alleen ng maar willen versterken. Een nieuw begin, is het mogelijk je oude veren af te schudden? Is het mogelijk om na een verschrikkelijk gebeurtenis nieuwe wegen in te slaan, na een groot verlies weer verder te gaan. Persoonlijk heb ik niet het soort geloof, waar soms wel heel makkelijk bladzijden van verdriet en problemen worden omgeslagen. Ik geloof ook niet dat wat ons overkomt (niet wat wij doen!) door God is bepaald is of in de sterren geschreven staat., zodat je allerlei gebeurtenissen ook makkelijker zou kunnen loslaten.

Maar wat dan? Waar vind je een woord van troost, waar vind je handvaten voor een nieuw begin als je je baan bent kwijt geraakt, een geliefde sterft, je langdurig depressief bent? In de Bijbel? Er is naar mijn

idee ook in de Bijbel geen antwoord, tenminste geen direct antwoord op de problemen. Geen recepten die je er kunt opslaan en in de goede volgorde moet afwerken. Maar er wel wat anders. Er is zelfs een nieuw begin. Met de Advent horen we er over. Maar ook als het geen Advent is. Adventus. De toenadering. God die nar ons toekomt. Niet te zien, maar wel te horen met zijn woord. Het woord van het begin. Het woord van God. Dat is het kenmerk van de Bijbel, dat op gezette tijden (niet altijd, niet altijd even duidelijk) dat woord klinkt, die stem opduikt. De stem in het gebeuren zoals het wel is genoemd. De stem die zei: het zij licht. En het was licht. Het woord dat de profeet Jesaja aanraakte, een belofte geeft: ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Geen gewezen zal er zijn en geen zuigeling gaat er meer dood. Ja, zelfs als je onder de honderd dood gaat wordt, geldt je als een vervloekte. Een schromelijke overdrijving natuurlijk die ons vreemd doet opkijken. Maar dat is wel de werkelijkheid van die andere werkelijkheid, kijk maar goed, het is komende, Adventus.

Er zijn mensen die er van af weten. Johannes de Doper wist er van. Het Koninkrijk is nabij gekomen. En Jezus: heden is dit woord in jullie vervuld. En Martin Luther King in 1963 wist het ook: Ik heb een droom, dat op een dag, op de rode heuvels van Georgia, de zonen van voormalige slaven en de zonen van voormalige slavenhouders in staat zullen zijn samen aan te schuiven aan een tafel van broederschap, dat de staat Mississippi verandert in een oase van vrijheid en gerechtigheid.

Een droom, een profetie, hoe moet je het noemen. Het is het woord dat tot ons komt, Adventus. Dat zich in ons nestelt, dat ons in bezit neemt. Een andere manier van kijken, van doen en van laten. We worden veranderd in een ondeelbaar ogenblik. De problemen worden er niet direct door opgelost, het verdriet soms nog eerder vergroot omdat wat gebeurt vaak zo'n schril contrast vormt met ons is beloofd. Maar de weerstand groeit, de betere weerstand. Het verzet en de moed. Adventus. Durven wij het aan. Ja, met dit woord, met deze vergezichten, met die toekomst, die komt; Adventus, nabij is. Heden, zegt Jezus, is het Koninkrijk in uw oren vervuld. Amen.

ds. Jeroen Bellwinkel